

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 22. marts 2023
Sagsnummer: 2023-210

./ Til udvalgets orientering fremsendes hermed grundnotat om Kommissionens forslag til gennemførselsforordning om ekstraordinær støtte til sektorer for korn og oliefrø i Bulgarien, Polen og Rumænien (komitésag).

Forslaget forventes sat til afstemning i Komitéen for den Fælles Markedsordning for Landbrugsprodukter den 30. marts 2023.

Forslaget vurderes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i EU.

Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Jacob Jensen

/

Jesper Wulff Pedersen

Den 22. marts 2023
FVM 253

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til gennemførselsforordning om ekstraordinær støtte til sektorer for korn og oliefrø i Bulgarien, Polen og Rumænien (komitésag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag om ekstraordinær støtte på 56,3 mio. euro (ca. 419 mio. kr.) til korn- og oliefrøsektorerne i udvalgte medlemsstater (komitesag). EU's alternative fragtruter har været med til at sikre fortsat eksport fra Ukraine, men den store mængde landbrugsprodukter har ifølge Kommissionen været med til at skabe usikkerhed på markedet i visse medlemsstater med tæt beliggenhed til Ukraine, særligt Bulgarien, Polen og Rumænien. Kommissionen foreslår derfor, at der med hjemmel i den fælles markedsordning (forordning 1308/2013) anvendes midler fra landbrugsreserven til ekstraordinær midlertidig støtte til disse medlemsstater for at opretholde produktionen af specifikke afgrøder. Den ekstraordinære støtte skal ifølge forslaget anvendes til at kompensere de landbrugere, der lider økonomiske tab som følge af usikkerhed på de omtalte medlemsstaters markeder. Medlemsstaterne gives mulighed for op til 100 pct. national medfinansiering. Tildelingen skal ske på baggrund af objektive kriterier og må ikke medføre konkurrenceforvridning. Forslaget vurderes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i EU. Forslaget forventes sat til afstemning i Komitéen for den Fælles Markedsordning for Landbrugsprodukter den 30. marts 2023. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Baggrund

Kommissionen har fremlagt forslag til gennemførselsforordning om ekstraordinær støtte til sektorer for korn og oliefrø i Bulgarien, Polen og Rumænien.

Forslaget er fremsat med hjemmel i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1308/2013 af 17. december 2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, særlig artikel 221, stk. 1.

Forslaget behandles i en undersøgelsesprocedure i Komitéen for Den Fælles Markedsordning for Landbrugsprodukter. Afgiver Komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver Komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget, idet Kommissionen inden for to måneder kan forelægge Komitéen et ændret forslag eller inden for en måned forelægge forslaget for appeludvalget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen vedtage forslaget eller inden for to måneder forelægge komitéen et ændret

forslag eller inden for en måned forelægge forslaget for appeludvalget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen vedtage forslaget.

Forslaget forventes sat til afstemning i Komitéen for den Fælles Markedsordning for Landbrugsprodukter den 30. marts 2023.

Formål og indhold

Forslaget fremsættes på grund af den russiske invasion af Ukraine og den efterfølgende anvendelse af alternative fragtruter mellem Ukraine og EU. Her vurderes store mængder af importerede landbrugsprodukter at forstyrre markedet i medlemsstater, som grænser op til Ukraine og i områder tæt ved vigtige transportknudepunkter. Dette medfører ifølge Kommissionen, at prisen på korn lokalt er faldet med konsekvenser for erhvervets rentabilitet i de berørte områder.

Forslaget fremsættes således med hjemmel i artikel 221 i den fælles markedsordning (forordning 1308/2013) om foranstaltninger til løsning af specifikke problemer, der vil kunne forårsage en hurtig forværring af produktions- og markedsforhold, med henblik på at minimere de negative konsekvenser af de alternative fragtruter mellem Ukraine og EU for landbrugserhvervet i påvirkede medlemsstater for så vidt angår afgrøderne hvede, rug, byg, majs raps og solsikke i regionen, som ellers ville risikere at se kraftig nedgang.

Kommissionen har fremsat forslag om at stille et beløb på 56,3 mio. euro fra den såkaldte landbrugsreserve til rådighed. Landbrugsreserven udgør 450 mio. euro årligt (jf. artikel 16 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2021/2116). Kommissionen foreslår, at støtten fordeles med 16,75 mio. euro til Bulgarien, 29,5 mio. euro til Polen og 10,05 mio. euro til Rumænien. Hertil kommer muligheden for national medfinansiering på op til 100 pct. af støttebeløbet.

Det støtteberettigede beløb beregnes på baggrund af det forventede tab i produktionsværdi for udvalgte afgrøder. Medlemsstaterne skal anvende midlerne til at kompensere de landbrugere, der lider økonomiske tab som følge af stigende import fra Ukraine. Det skal være på baggrund af objektive kriterier og må ikke medføre konkurrenceforvridning.

Medlemsstaterne skal senest den 30. juni 2023 have meddelt Kommissionen, hvordan de forventer at udvælge modtagere, udbetale midler og kontrollere målopfyldelsen. Udbetaling af støtten skal være afsluttet senest den 30. september 2023.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Konsekvenser

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark.

Forslaget har ingen statsfinansielle konsekvenser eller administrative konsekvenser ud over indvirkningen på EU's budget. Der er EU-budgetvirkning, idet forslaget medfører en udgift på EU's budget på 56,3

mio. euro. Danmarks finansieringsandel af EU-budgettet er ca. 2,3 pct., svarende til ca. 9,6 mio. kr. Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser. Forslaget vurderes ikke at medføre nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser. Det bemærkes dog, at en fuld anvendelse af den afsatte reserve kan medføre behov for at reducere den direkte indkomststøtte til landbrugere for at opfylde reserven.

Forslaget vurderes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i EU.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer har generelt stor forståelse for den svære situation efter den russiske invasion af Ukraine, og de konsekvenser, som dette har for fødevarerforsyningsituationen. Landbrug & Fødevarer mener, at man skal være meget varsom med at anvende midlerne i landbrugsreserven. Dette skyldes, at det kan risikeres, at det i sidste ende vil være alle de europæiske landmænd, herunder også danske landmænd, der skal betale for anvendelsen af reserven, hvis den ikke kan refinansieres via andre ledige midler fra EU's landbrugsbudget. Derudover risikerer anvendelse af landbrugsreserven i nogle medlemsstater, og ikke i andre, at skabe konkurrenceforvriddning mellem medlemsstaterne.

Generelt har priserne på bl.a. korn i EU været ekstraordinært høje, hvorfor der umiddelbart må være tale om, at der i de berørte medlemsstater har været lavere prisstigninger, end der generelt har været i resten af EU. Landbrug & Fødevarer finder det derfor meget uklart, hvorvidt der er tale om egentlige tab for producenterne. For at undgå konkurrenceforvriddning er det derfor helt centralt, at det sikres, at eventuelle kompensationer til landmænd i de nævnte medlemsstater udelukkende gives til reelle, dokumenterede økonomiske tab som følge af denne ekstraordinære markedssituation og ikke til forventede tab i produktions-værdi. Endelig mener Landbrug & Fødevarer, at det ikke bør være muligt at supplere med national medfinansiering.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være et kvalificeret flertal for forslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er generelt forbeholden overfor at anvende landbrugsreserven. Regeringen har dog forståelse for den ekstraordinære situation i visse medlemsstater grundet de ændrede handelsmønstre på grund af krigen i Ukraine. Regeringen lægger vægt på, at en anvendelse af landbrugsreserven baseres på objektive kriterier, der viser, at der er særlige udfordringer og tab i bestemte sektorer og/eller medlemsstater. Regeringen lægger endvidere vægt på, at muligheden for national medfinansiering begrænses mest muligt. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.